

ikke er en Huslod. Dette er udtalt i denne Resolution, men dette Spørgsmaal har foreligget Domslovene og har faaet en modsat Afgjorelse ved Høiesteretsdom af 15de August 1852. Denne Sag er bleven omtalt i Landsthinget; den blev ført af Høiesteretsadvokat Brod som Sagfører for det Offentlige mod Grevenkop-Castenschjold. I denne Sag var det givet, at de Lodder, om hvis Fæstepligt der tvivledes, havde været Dele af en tidligere Gaard, og der blev nu Spørgsmaal om, hvorvidt disse Lodder, der vare omkring 1 Tde. Hartkorn, nu fremdeles skulde betragtes som Gaarde og altsaa være Fæstetvang undergivne, eller som Huslodder, og ikke være Fæstetvang undergivne, og Høiesteret kom da til det Resultat, at disse Eiendomme, da de ifølge Egnens Skik og Brug kaldes Huse, og da de hidtil ikke havde været hørkfæstede, ikke kunde være Fæstetvang undergivne, uanset, at det var givet, at de havde været Parceller af en tidligere Gaard. Det er saaledes afgjort af Høiesteret — og min ærede Nabo (S. N. Hansen) erkjender jo en Høiesteretsdom for at være det Afgjorende — at der gives Huse paa 1 Tønde Hartkorn og derover, idet det jo afgang af Egnens Skik og Brug og af den særlige Omstændighed, af den Maade, hvorpaa disse Eiendomme var blevene behandlede, hvorvidt de skulde betragtes som Huse og som Følge deraf ikke være Fæstetvang undergivne, eller være Gaarde, og saaledes være Fæstetvang undergivne. Dette Spørgsmaal anser jeg saaledes ikke for tvivlsomt mere, det har fundet sin praktiske Løsning ved en Høiesteretsdom. Derimod er der et andet Spørgsmaal, som endnu venter paa sin Afgjorelse, og det er dette, hvorledes der skal forholdes med en Eiendom, som er udparcelleret fra en Fæstegaard, men som har et Tilliggende af 1 à 2 Tønder Hartkorn, de saakaldte Voelssteder. hvorledes der skal forholdes med Eiendomme, som saaledes ikke i daglig Brug kaldes Huse, men om hvilke det dog kan siges, at de ere udparcellerede fra Vøndergaarde. Der kan paa den ene Side opstilles den Mening, at Fæstetvangen kun hviler paa Stammen selv, den oprindelige Vøndergaard, og at alle de Parceller, der ere udfundte deraf, ere fæstefri, men paa den an-

den Side kan der opstilles en anden, modfat Anskuelse, at Fæstetvang ikke blot hviler paa Stamparcellen, men ogsaa paa Voelsstedet, som er udsondret deraf. Nu forekommer det mig meget lidet rigtigt, at Folkethinget skulde vedtage Resolutionen under Nr. 1, som i Virkeligheden omhandler tvende Spørgsmaal, der ere forffjellige fra hinanden, hvoraf det ene har fundet sin praktiske Afgjorelse ved kompetente Autoriteter i en ganske modsat Retning af, hvad der her skulde anses for den rette, og det andet Spørgsmaal endnu venter paa sin Afgjorelse. — Hvad angaar Resolutionen under Nr. 2, da skulde det vedtages, at Folkethinget anser Fæstetvengen paany indtraadt for saadanne Huslodder, naar de senere sammenlægges til Jordbrug paa over 1 Tønde Hartkorn. Det maatte vel deraf sluttés, at det skulde være Folkethingets Mening, at naar en Eiendom var udsondret som en Huslod, altsaa efter Meningens af Resolutionen under Nr. 1 var under 1 Tønde Hartkorn, og den saa senere fik et yderligere Jordtilliggende, skulde denne Eiendoms juridiske Vilkaar derved forandres, og fra at være en Eiendom, som ikke var fæstepligtig, skulde den gaa over til at være Fæstetvang undergivet, og dette siges ganske i Almindelighed. Jeg tror nu virkelig, at min ærede Nabo her har sagt mere, end der virkelig var hans Mening. Det har til alle Tider været erkjendt, at der er en hel Del Jord her i Landet, som hele Spørgsmaalet om Fæstetvang slet ikke vedkom; det er den Jord, som er gammel Hovedgaardstart, og det er bekjendt, at forffjellige Vøndergaarde ere opførte paa gammel Hovedgaardstart, og disse, der saaledes ere byggede paa privilegeret Jord, er det jo aldeles sikkert kunne ikke være Fæstetvang undergivne, uden at det kan komme i Betragtning, om de i en længere Arrække faktisk have været hørkfæstede. De ere altsaa fuldstændig Kontraktstfriet undergivne. Nu forekommer det mig høist besynderligt, og jeg er ikke istand til at indse, at det kan støttes ved nogensomhelst retlig Betragtning, at et Hus, der som saadant ikke var fæstepligtig, — og det er erkjendt fra alle Sider, at Huslodder som saadanne ikke ere fæstepligtige — skulde komme ind under Fæstetvang, derved